

A member of my family has a question concerning Mishloach Monos. She was a teacher in a school until a few weeks ago but after a dispute with the head teacher over sick leave she was told not to come back. Parents of the girls may not be aware that she is not coming back and it even seems that there is rumor being put around that she will still return (seemingly in order that parents should not complain that they fired their teacher for no good reason). On Purim many parents give Mishloach Monos and even add money or gifts to the teacher. If their intention in these gifts is hakoras hatov then there is certainly no problem to receive them but if they are really giving the gifts in order to gain favor with the teacher for the rest of the school year then they are giving the gifts based on a false understanding. The problem is that it is very difficult for the teacher to tell the parents as this may lead to loshon hora and uncomfortable conversations. Is she allowed to receive the shlach manos and gifts without saying anything and what happens if they are left outside her house. I did a bit of research which I will add below and would like to ask the Dayonim for their Pesak

בח"מ ס' רמ"ו מבואר ע"פ הגמרא ב"ב קל"ב דהיכא שיש אומדנא דמוכח שנתן על דעת שמת בנו ונתברר לאח"כ שלא מת אין מתנתו קיימת, "שהדברים מוכיחים שאילו ידע שבנו קיים לא היה נותן כל נכסיו"

ולפ"ז היכא דאין אומדנא דמוכח כמו בנ"ד דאולי דעתם לתת המתנה בכל אופן המתנה קיימת – אלא שלכאורה יש לדון אם מותר לו לקחת המתנה היכא שכבר ידוע למקבל שיש כאן צד טעות.

ולכאורה יש לומר בזה דהיכא שאין כאן אומדנא דמוכח הוי דברים שבלב ואינם דברים והמתנה הוי מתנה בתורת ודאי ואין צורך להודיע אלא דמצאתי שיש מחלוקת אחרונים איך להבין הא דמתנה בטעות בטלה – רע"א (שו"ת תנינא סימן נא) לומד שמתנה בטעות מתבטל מחמת דהוי כאילו עשה תנאי ולכן היכא שלא מועיל תנאי לבטל מעשה אין המעשה מתבטל מחמת טעות משא"כ הבית הלוי (ח"ג סימן ג ד"ה והנראה) סובר שטעות אינו מדין תנאי ואם הוי טעות גמור אין צורך שיהיה אומדנא דמוכח דבדין טעות ליכא חסרון של דברים שבלב. וע"ש שמחלק בין ציור שסבר שמת בנו ששם לא הוי חסרון בעצם המתנה רק מצד אחר משא"כ היכא דהמעשה בעצמו הוא בטעות (והוא חילוק דק מאוד לכאן) וא"כ לפי הבית הלוי בנד"ד שיש חשש שיש טעות בעצם הנתינה צריכים לדון אם מותר לקבל המתנה בכה"ג.

וגם אם ננקוט כרע"א הרי נפסק ברמ"א ס' רז סע' ד' די"א דבמתנה דברים שבלב הויין דברים וא"כ לכאורה לכו"ע יהיה אסור לקחת המתנה.

אלא דמצד שני הדבר צריך שיקול הדעת דאולי ההורים מבינים שיש סיכוי שהמורה לא חוזרת בכה"ג שכבר עבר כמה שבועות ולא חזרה ועוד דאולי יש לומר דעיקר הכוונה במשלוח המנות הוא ההכרת הטוב למורה על הזמן שעבר ושיקול השני הוא רק שיקול משני בנתינה.

כמו כן לכאורה יש לדון בזה מצד דיני תפיסה אי מותר לתפוס לכתחילה בנ"ד ואי יש לומר דלפי המצב שאין לה אפשרות לסרב לקבל המשלוח מנות בלי הרבה אי נעימות אולי היא לא חייבת להכניס עצמה לזה ונחשב הדבר כאילו ההורים התפיסו לה את המשלוח מנות מצדם ולאחר שכבר קיבלה אותו אז אי אפשר להוציא ממנה מחמת הספק.

תודה רבה